

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Srody, kosztuje w prenumeracji: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. Inscrycja od wiersza w półkolumnie (drukem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Ameryka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Belgia. — Szwajcarya. — Włochy. — Niemce. — Dania. — Księstwa Naddunajskie. — Grecya. — Turcya. — Azya. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 11. września. Dnia dzisiejszego wydana i rozesłana zostanie z c. k. galicyjskiej drukarni rządowej we Lwowie część IV. oddziału II. z r. 1857 Dziennika rządowego dla okręgu administracyjnego c. k. namiestnictwa we Lwowie.

Część ta zawiera pod:

Nr. 13. Rozporządzenie c. k. wyższego sądu krajowego we Lwowie z dnia 11. marca 1857 l. 15387, wydane do wszystkich władz sądowych lwowskiego okręgu administracyjnego, tudzież Bukowiny, względem likwidacyi oddanych ze strony byłych dominikalnych i komunalnych sądów teraźniejszym pierwszym instancyom majątków sierocińskich, kurandów i depozytowych.

Sprawy krajowe.

(Reprezentanci statystycznego kongresu u Dworu. — Manewry. — Ułaskawienia. — Wolny wybór kominiarza.)

Wiedeń, 8. września. Jego Ces. kr. apostolska Mość raczył zezwolić najlaskawiej dnia wczorajszego, ażeby Jego Excelenca minister handlu przedstawił Mu zebranych tu na internacjonalny kongres statystyczny reprezentantów obcych rządów jako też kilku z najznakomitszych uczestników tego kongresu.

— Dnia wczorajszego zrana o godzinie 7. odbyła się na placu excecyrki pod Schmelz manewra połowa z ogniem w obecności Najj. Pana, w czem miała udział cała załoga wiedeńska. Jego Mość Cesarz przybył na plac manewry w towarzystwie kilku Arcyksiążąt i bardzo licznej świty.

— Najwyższem postanowieniem z Koszyc z d. 1. b. m. opuścił Jego c. k. apostolska Mość w drodze łaski dwóm miej obciążonym przestępcom w domu karnym w Satorallya-Ujhely całą karę, a jednemu połowę, dalej ułaskawił Najjaśniejszy Pan zupełnie dwóch przestępców w więzieniu w Marmaros Szigeth, trzem więźniów w Bereghssass, nakoniec dwunastu więźniom munkackim darował całą a dziesięciu tylko częśćkę kary.

Podobnie raczył Jego ces. kr. apost. Mość ułaskawić najwyższem postanowieniem z Miskolcz z d. 3. b. m. siedmiu tutejszych mniej obciążonych więźniów zupełnie, a jednemu opuścić połowę kary.

— Rozporządzenie c. k. gubernium czeskiego z 14. maja 1831 zawiera postanowienie, że niewolno jednemu właścicielowi domu wybierać sobie tego lub owego kominiarza, lecz że prawo to dla unikiwienia wszelkich niedogodności przysłuży tylko całym gminom. Przy sposobności specjalnego wypadku rozporządziło teraz c. k. ministerjum handlu w porozumieniu z c. k. ministerjum spraw wewnętrznych co następuje: Podług istniejących przepisów nieróżni się rzemiosło kominiarskie niczem od innych rzemiosł; zatem niemożna kominiarzom wyznaczać pewnych okręgów w tem znaczeniu, żeby publiczność niemogła już najmować innych kominiarzy do czyszczenia swoich kominów, gdyż ograniczenie takie niezachodzi także u innych rzemiosł, i wolno każdemu udać się do takiego rzemieślnika, który mu przyrzeka lepszą i tańszą usługę.

Wykaz stanu

austriackiego banku narodowego dnia 1. września 1857.

A k t y w a. złr. kr.

Moneta brzęcząca i sztaby złote	95,175.397	3 ¹ / ₄
Eskomptowane efekta, przypadłe	złr. kr.	
między 5 i 92 dniami	67,830.646	53 ³ / ₄
detto w Pradze 4,139.828r.	58k.	
detto w Bernie 2,499.992r.	1k.	
detto w Peszcie 3,822.829r.	3k.	
dtto w Tryeście 1,400.000r. —k.)	5,644.380r.	8k.
detto we Lwowie 4,244.380r.	8k.)	
detto we Lwowie 797.082r.	39k.	
detto w Gradcu 999.634r.	39k.	

detto w Linzu 748.694r.	39k.			
detto w Ofomuńcu 865.970r.	17k.			
detto w Opawie 441.351r.	5k.			
detto w Kronsztad. 997.348r.	12k.			
detto w Klagenfurc. 320.604r.	11k.			
detto w Krakowie 169.477r.	18k.			
detto w Lublanie 236.890r.	52k.			
detto w Fiumie 468.856r.	36k.			
dtto w Debreczyn. 439.846r.	17k.			
detto w Temeswar. 496.105r.	30k.			
deto w Reichenberg. 481.650r.	22k.	złr.	kr.	
deto w Inspruku 43.800r. —k.	23,614.342	47	91,444.989	40 ³ / ₄

Zaliczki na deponowane według statutów obligacye krajowe spfalcalne najdalej za 90 dni . . .	74,772.700	—
detto w pożyczkowych zakładach filialnych . . .	11,102.000	—
Pozyczki na hipoteki	9,975.700	—
detto przez państwo gwarantowane	1,043.800	—
Fundowany dług państwa na wykupienie pieniędzy papierowych w. w. a mianowicie:		
a) po 4% u procentowany 26,128.915r. 45 ¹ / ₄ k.		
b) nieuprocentowany	28,418.090r. 19 ¹ / ₄ k.	54,547.006 4 ² / ₄

Konwencją z 18. września 1855 uregulowany dług, który jest hipotekowany na dobrach skarbowych oddanych bankowi narodowemu do sprzedaży, 155,000.000r. — k.

Z tego przychodami z dóbr zmniejszony 3,700.000r. — k. 151,300.000 —

Stan funduszu rezerwowego w oblig. rząd.	10,361.558	31
Stan funduszu pensyi w akcyach bankowych . . .	1,092.122	16
Wartość gmachu bankowego i innych aktywów	15,048.600	50

Suma . . . 515,863.874 25²/₄

P a s y w a

	złr.	kr.
Obieg banknotów	395,428.062	—
Listy zastawne w obiegu	2,617.100	—
Fundusz rezerwowy	10,361.588	17 ³ / ₄
Fundusz pensyi	1,091.095	3
Niepodniesione jeszcze dywidendy, mające się wymieniać asygnacye, tudzież saldi bieżących rachunków	3,187.379	4 ³ / ₄
Fundusz bankowy	103,178.650	—

Suma 515,863.874 25²/₄

Ameryka.

(Werbowanie ochotników do Indyi. — Traktat pocztowy z Hamburgiem. — Wiadomości bieżące.)

Nowy York, 19. sierpnia. *Herald nowojorski* przytacza pogłoskę, jakoby Anglia zamierzała w stanach zjednoczonych zaciągać ochotników do armii indyjskiej. Sam dziennik nie wierzy tej pogłosce, mniema jednak, że gdyby to rzeczywiście nastąpić miało, tedy nie sprzeciwiałoby się bynajmniej prawom amerykańskim. — Z dawnej bandy korsarskiej Walkera przybyło do Nowego-Yorku 260 dezertów. Wszyscy nie mogą się dość naopowiadać, jak smutne przechodzi koleje. — Między miastem Hamburgiem a Stanami zjednoczonymi dojrzało przymierze pocztowe. Komunikacye pocztowa będą utrzymywali paropływy hamburskie i nowojorskie, wyprawiane bezpośrednio od jednego miasta do drugiego. Portoryum od jednego listu na łut wagi naznaczono 10 cent., portoryum gazet, które z góry musi być opłacane, wynosić będzie dwa cent.

— W uzupełnienie ostatniej poczty z Ameryki, znane są następujące jeszcze wiadomości: W Kalifornii odkrywają coraz nowe pokłady złota i kwarcu. Przy wyborze gubernatora kraju, głosowali republikanie za p. Edwardem Stanley, a demokraci za senatorem Weller. Konwent republikański oświadczył się w kilku rezolucyach przeciw zaprowadzeniu niewolnictwa u wybrzeży cichego oceanu, przyznał zarazem kongresowi prawo znosić niewolnictwo w niektórych okręgach kraju, a zalecał szczególnie budowę kolei żelaznej do cichego morza. — W Utah wszczęły się zawzięte walki między Mormonami, znacznie też zeszczuplił się ich zastęp.

Jak donosi jeden z dzienników kalifornijskich, zalecano jawnie na pewnym walnem zebraniu sekty, mordować skrytobójczo wszystkie niechętnie sobie osoby. — Brigham Young znajdował się ciągle w swej podróży północnej.

Hiszpania.

(Zmiany w dyplomatycznych posadach. — Depesza z 4. września.)

Madryt, 1. września. W korpusie dyplomatycznym mają zająć zmiany; między innymi niepowróci pan Bermudez de Castro na swoją posadę do Wiednia, gdyż miejsce jego zajmie p. Ayllon.

— Depesza telegraficzna z 4. września donosi: „Zawiazuje się towarzystwo, które ma zamiar urządzić z końcem września żeglugę za pomocą dwóch paropływów z Barcelony do Tarragony i Rosas. — Dziennik *Las Cortas* donosi, że Królowa Marya Krystyna kazała kupić dobra Pamallon w Portugalii za 45.000 piastrow na przypadek, jeśliby osiadła w Lizbonie.“

Anglia.

(Nowiny dworu. — Pułki do Indyi. — Traktat z republiką Honduras. — Doniesienia z wyspy św. Maurycego. — Reklamacye kupców amerykańskich do rządu angielskiego.)

Londyn, 5. września. Buletyn dworski z Balmoral donosi o rozmaitych zabawach narodowych i festynach, jakie wyprawiają Szkoła na cześć Królowy.

— Werbunki do rozmaitych pułków przeznaczonych do Indyi postępują pomyślnie. Do Chatham przybywa codziennie po 100 rekrutów, i sądzą, że liczba ta znacznie się powiększy, jak tylko ukończone zostaną żniwa w Anglii i Irlandyi.

— W Londynie ogłoszono temi dniami dosłowną treść przymierza handlu i żeglugi, zawartego między rządem Królowej angielskiej a rządem popoliczną Honduras na d. 27. sierpnia 1856. Przyjęte obopólnie warunki traktatu mają moc obowiązującą na siedm lat od chwili wymiany obustronnych ratyfikacyi. Najważniejszym punktem ugody jest artykuł co do wolności gościńca międzymorskiego, gdzie oświadczyła rzeczpospolita Honduras, że gościńiec ten stoi w każdym czasie otworem dla poddanych Wielkiej Brytanii i że od przewozu angielskich towarów i wszelkiego innego rodzaju własności nie należą się żadne cła ani jakiegokolwiek inne daniny. Nadto obowiązała się rzeczpospolita założyć po obu końcach zamierzonego gościńca wolne porty handlowe. Anglia z swej strony uznała prawa zwierzchnictwa i własności rzeczpospolitej co do samego gościńca i zagwarantowała zarazem jego neutralności pod warunkiem, że rzeczpospolita cofnie swą gwarancję i opiekę od przedsiębiorstwa, jeśliby zechciała postępować drogą przeciwną warunkom zawartej ugody.

— Z dawnej francuskiej wyspy Mauritius piszą dziennikowi *Journal des Debats* z końcem lipca: „Spokojne stosunki tutejszej ludności zostały zakłócone niemilym wypadkiem. Rząd angielski sprzeciwił się wprowadzeniu nanowo języka francuskiego. Dzienniki, które reprezentują prawie powszechną opinię ludności, wnosily zażalenia, na które Francya niemoże pozostać obojętną; przypominają one, że petycję podaną w tej sprawie podpisała znaczna większość ludności, i postępują przeciw naruszeniu traktatów. W istocie bowiem postanawia kapitulacya podpisana w roku 1810 przez jenerała Decaen, że tylko prawo francuskie jest ważne w kraju i że sądy francuskie powinny trzymać się go ściśle z użyciem adwokatów broniących sprawy w języku francuskim.“

— Z Sebastopola pisze korespondent dziennika *New York-Tribune*, że nurkowie amerykańscy pod dyrekcją Mra Gowens rozpoczęli już roboty sweje w zatoce. Same okręta, powiada, nieprzydałyby się na nic bez znacznych reparacyi; ale materyał ma wielką wartość.

— Dziennikowi *New York-Times* donoszą z Washingtonu, że kupcy amerykańscy w Chinach chcą domagać się od rządu angielskiego wynagrodzenia za straty poniesione przy bombardowaniu Kantonu. Ale dziennik ten dodaje sam, że rząd amerykański, pomny bombardowania Greytownu, niebędzie mógł popierać tego żądania.

Francya.

(Doniesienia z obozu pod Chalons. — Meryk podaje się na sąd monarchów. — Spłata cła na Sundzie. — Wiadomości bieżące. — Kapitan Doineau i jego sprawa. — Obóz pod Chalons. — Dochody z kolei. — Doniesienia z Chin. — Lepsze opatrzenie kominów przy lokomotywach. — Nowa taxa fiakrom. — Nowy sposób komendy. — Pogłoski o wyspie Formosa fałszywe.)

Paryż, 5. września. Marszałek Randon przybył dziś do Paryża i udaje się niezwłocznie do obozu pod Chalons, dokąd zaprosił go Cesarz depeszą telegraficzną. Za kilka dni odbędzie się w obozie festyn religijny, kardynał Marlot, wielki jałmużnik Cesarza, będzie osobiście celebrował.

— Rząd hiszpański rozkazał zawiesić wszelkie uzbrojenia na Meryk. Rząd jenerała Commonfort przyjął rozjemczy sąd (nie pośrednictwo) Anglii i Francyi. Na przypadek, gdyby potrzebny był trzeci rozjemca, obrano Króla bawarskiego.

— Między Francją a Danią wszczął się spór w sprawie zużycionego cła na Zundzie, ale jest nadzieja, że załatwi się wkrótce w sposób polubowny. Francya chce wypłacić przyznane Danii wynagrodzenie w Paryżu po francuskiej stopie pieniężnej. Dania przeciwnie domaga się wypłaty w Kopenhadze. Jak słyhać miała Francya temi dniami przedłożyć Danii ultimatum w tej sprawie, zagrażając w razie oporu cofnąć się od całej ugody względem wynagrodzenia cła na Zundzie.

— Z wielu stron podnoszą w Paryżu kwestyę, czy kapitan Doineau, skazany na śmierć wyrokiem sądu cywilnego, będzie gilotynowany czy też rozstrzelany. Według dosłownego wykładu nowego wojskowego kodexu karnego, ma być każdy wojskowy, skazany na śmierć wyrokiem sędziów cywilnych nie gilotynowanym ale rozstrzelanym, a jeśli wyrok śmierci zapadnie na podstawie zwyczajnych ustaw karnych, przyłącza się do tego jeszcze degradacya wojskowa. Słyhać także, że jenerał dywizyi Montauban i jenerał brygady Boaufort odwołani zostaną z Algieryi do Francyi. Obiega również pogłoska, że jenerał Haissiat usunie się sam, nie mogąc przenieść klęski, jaką odniósł w wyprawie kabylskiej, lubo według zdania biegłych w strategii oficerów nie zawinił weale z swojej strony.

— Z obozu pod Chalons donosi *Monitor*, że d. 31. sierpnia przybyły na miejsce ostatnie oddziały wojska i cała gwardya zgrupowała się już w obozie. Obejmując naczelne dowództwo, zajmował się Cesarz we własnej osobie wszystkimi urządzeniami główniejszych gałęzi służbowych, troszcząc się zarazem o wszystko, cokolwiek mogłoby się przyczynić do podniesienia wygod żołnierza. *Monitor* tuszy, że zebranie się całej gwardyi na jednym miejscu, wzmocni tem bardziej ducha korpusu i dozwoli mu przyswoić sobie taką szybkość i precyzyę w manewrach, że będzie nadal wzorem całemu wojsku.

— Dochody z francuzkich kolei żelaznych w zeszłym tygodniu wykazują w porównaniu z r. 1856 u kolei południowej przewyżkę 196.946 franków, u południowej 51 031 fr., u wschodniej 38.400 fr., u orleańskiej i zachodniej 74.196. Natomiast zmniejszył się dochód o 119.633 fr. u kolei morza śródziemnego, a o 23.249 fr. u kolei lyońskiej.

— Prywatne listy z Chin z d. 10. lipca donoszą: „Anglicy postanowili założyć wielki obóz w wyborzem miejscu na południe od Hongkong, gdzie pomieszczą się wszystkie pułki, które już nadeszły i których spodziewają się jeszcze z Anglii. — Dnia 7. odbyła się rada wojenne a różne obiegają pogłoski, jakie kroki uchwalono na dal. Lord Elgin przebywa w Hongkong, wyprawił tylko korwetę „Cruizer“ i paropływ awizowy „Volcano“, aby zbadać część Kiangsu czyli wybrzeże Shangayu. Kilka innych okrętów otrzymały podobne zlecenia w inne strony, a „Pearl“ odpłynął do Hakodadi, wioząc z sobą agenta angielskiego, który na mocy nowego przymierza powinien rezydować w tem mieście. Wątpić jednak, aby lord Elgin przed przybyciem ambasadora francuskiego przystąpił do jakich kroków stanowczych.“

— Dla niebezpieczeństwa pożaru od iskier lokomotywy, musza z polecenia ministra robót publicznych wszystkie maszyny francuskich kolei żelaznych, najdalej do 1. stycznia 1858 w takie zaopatrzyć się przyrządy, by z kominów nie sypały się ani iskry ani popiół wrzący.

— Komisarz domów przytułku dla robotników, p. Laval, otrzymał krzyż kawalerski legii honorowej.

— Z dniem 1. sierpnia zaprowadzono w Paryżu nową takse fiakrów. Publiczność nie bardzo rada zmianie, a fiakrowie, płatni odtąd na minuty, wybierają jaknajdłuższe drogi i wloką się po ulicach leniwo jak ślimaki.

— W obozie pod Chalons zamierza Cesarz przyuczyć wojsko nowego rodzaju manewry, w której wszystkie trzy odmienne oddziały broni jednej i tejsamej słyhać będą komendy. Nowy ten system ma wprowadzić ważne zmiany co do ewolucyi liniowych, a nadto ułatwi w wysokim stopniu poruszenia wojenne na większą skalę.

— *Pays* zaprzecza doniesieniu dziennika *New York Times*, jakoby flotyla amerykańska opanowała wyspę Formosa pod pozorem gwarancyi za straty amerykańskich poddanych uszkodzonych ostatnimi wypadkami w Kantonie. Mieniąc wiadomość tę najzupełniej fałszywą, dowodzi *Pays*, że Ameryka nie miała w Chinach ani sił dostatecznych do opanowania tak znacznego stanowiska, ani też nigdy z podobnym nieodzywała się zamiarem. Według najswieższych wiadomości z Chin z dnia 10. lipca stały w Hongkong dwa okręta amerykańskie a jeden w Kantonie i drugi w Shangai.

Belgia.

(Festyny wrześniowe. — Księstwo Brabantu z powrotem. — Niedostatek wody.)

Bruxela, 5. września. Dziś ogłoszony został urzędowy program tegorocznych festynów wrześniowych.

— Książę i księżna Brabantu powrócili dziś z Ostendy a we wtorek udadzą się do Spa, gdzie przygotują wielkie festyny na ich przyjęcie. Tego samego dnia uda się hrabia Flandryi w podróż do północnych Włoch.

— Bruxelska rada gminna podała do wiadomości, że dla braku wody sprzedawać się będzie przez cały miesiąc codziennie zrana w rozmaitych dzielnicach dwa wiadra wody, zawierające 24 do 28 funtów po cenie 2 centymow.

Szwajcarya.

(Bezpośrednia komunikacya w sprawach bawarskich. — Spory względem budowy kolei żelaznej.)

Berna, 2. września. Kr. rząd bawarski przedłożył radzie związkowej okolnik, wydany do wszystkich sądów bawarskich względem przyszłej bezpośredniej komunikacyi z władzami szwajcarskimi. Bawaryja przyjmuje w ten sposób w zupełności wniesiony od Szwajcaryi *modus vivendi*, i chce go już od 1. października b. r. wprowadzić w wykonanie.

— Małoznaczne na pozór postanowienie kantonu Wadt przeciw dalszej budowie orońskiej kolei żelaznej przybrało niespodziewanie wcale odmienny charakter. Przed kilką dniami zakazał prefekt robotnikom kolei żelaznej pracować dalej w terytorium wadtlandzkim. Kilkunastu robotników udało się do Luzany i domagało się posłuchania u dyrektora departamentu budowli publicznych, ale ich odprowadzono z niczem. Władze kantonu siłą się usprawiedliwiły swoje postępowanie zarzutem, że plany budowy nie otrzymały potwierdzenia rady kantonalnej, lubo przedsiębiorcy budowli przed kilką już miesięcy przedłożyli je władzom. Wczoraj przystąpili robotnicy na nowo do pracy, ale przeszkodziła im zbrojna siła kantonu. Rada związkowa nakazała niezwłoczną komisję w tej sprawie. Pewna jednak, że rząd wadtlandzki będzie do ostatka opierał się zawzięcie dalszej budowie kolei orońskiej, licząc przytem na silną pomoc innych nie mniej interesowanych w tym względzie kantonów.

Włochy.

(Nowe łazienki w Aix-le-Bains. — Telegrafy podwodnie. — Wiadomości bieżące. — Koszta przebiecia góry. — Municypalność Genujska. — Załogi austriackiej zmniejszenie. — Stara moneta.)

Jego Mość Król Sardynii założył 2. b. m. kamień węgielny na nowy gmach łazienkowy w Aix-le-Bains; w Turynie spodziewano się powrotu Króla 3. b. m.

— Wychodzący w Genuy *Corriere mercantile* zapewnia, że z emigrantów uwięzionych ostatnimi dniami wypuszczono już kilku znów.

— Założenie telegrafu podwodnego między Cagliari a wybrzeżem afrykańskim u przylądka Sportivento spodziewano się ułatwić w przeciągu 48 godzin. W październiku myślą zakładać nowy telegraf między Cagliari, Malta i Korfu.

— *Gazzeta Piemontese* ogłosiła co kosztować będzie przecięcie Alp od Birdonneche do Modanne i liczy na 41 milionów franków, na rachunek których zaliczono 8 milionów do dyspozycji ministra robót publicznych.

— Genujska nowa rada municypalna odbyła pierwsze posiedzenie; okazuje się, że rozwiązując dawniejszą municypalność rząd nie usunął, lecz owszem powiększył trudności. Uznał to nowo obrany burmistrz w swej mowie, ma jednak nadzieję, że się nieporozumienia dadzą załagodzić. Ale tymczasem z ośmiu członków składających wykonawczą władzę miejską, czterech nieprzyjęło swego wyboru. Również odmawia i wiceburmistrz przyjęcie mandatu i żaden z członków rady nie tai przed sobą krytycznego położenia, w jakim się znajduje ta korporacja.

Bononia z końcem sierpnia. Już w miesiącu maju tego roku dała podróż Ojca św. powód, że zniesiono stan oblężenia w prowincyi Ankonie i w czterech legacyach, a nieustające prawo doradne odstąpiło swej funkcji trybunałowi papieskim. Teraz nastąpi jeszcze znaczne zmniejszenie c. k. austr. załogi w prowincyach państwa kościelnego i na opłacanie tych wojsk ustana także miesięczne składki w kwocie 54.000 cwancygierów. Dnia 28. b. m. ustąpi jedna część tego wojska z kraju. Załoga Ankony będzie się składać nadal tylko z jednego batalionu piechoty austriackiej, a załoga Bononii będzie tak zmniejszona, że z 5 batalionów piechoty odejdzie 2, z 34 dział 22, a z 2 szwadronów huzarów jeden; oprócz tego z każdej pozostającej tutaj załogą kompanii piechoty otrzymają dymisyę 30 ludzi, a naczelną komenda ósmego korpusu armii będzie do Paduy cofnięta.

— Przy kopaniu fundamentów na nowy most pod kolej żelazną nad rzeką Reno znaleziono znaczną liczbę starej monety złotej różnego rodzaju. W głębokości niemal czterech metrów w środku koryta rzeki napotkano warstwę czarnego żwiru i na przestrzeni trzech metrów długości i półtora szerokości znaleziono przeszło sto sztuk tej starej monety złotej. Niektóre z nich są trój- i czworokątnej formy; po większej części mają cechę czwartego stulecia. Tutejsi archeologowie wnoszą zdąd, że podczas wędrówki narodów pochowano zapewne w łóżysku tej rzeki któregoś ze znakomitych dowódców tych dzikich barbarzyńców i dodano mu te monety.

Niemce.

(Poseł pruski do Konstantynopola wraca.)

Pokilkakrotnie donosiły już pruskie dzienniki, że kr. pruski poseł w Carogrodzie i generał Wildenbruch zażądał dla nadwątłego zdrowia uwolnienia od dalszej służby dyplomatycznej. Dopiero teraz zaprzecza temu stanowczo dziennik *Zeit*, mniając całą tę wiadomość czezym wymysłem. Generał Wildenbruch bawi od niejakiego czasu w kąpielach w Oeyenhausen i cieszy się jaknajlepszym zdrowiem.

Dania.

(Uгода z Rosyą względem spłaty eta sundowego.)

Kopenhaga, 1. września. Na dniu 27. sierpnia zostały tu wymieniane ratyfikacje traktatu, zawartego na dniu 22. lipca między Danią i Rosyą względem spłacenia ceł na Zundzie i Beltach. Tym traktatem obowiązuje się Rosya wypłacić swoją część sumy relucyjnej, mianowicie 9,739.993 talarów albo 1,082.221 funt. szterlingów w 40 półrocznych ratach po 39.561 funt. szterlingów razem z procentem po 4%, pierwszą ratę na dniu 1. października, a następnie co 6 miesięcy. Wypłata będzie uskuteczniwna za pomocą trzech wexli miesięcznych na Londyn, które rządowi duńskiemu albo w Petersburgu, albo też w Kopenhadze mają być wydane natychmiast za ich wystawieniem tak, że niemoże być mowa o wynagrodzenie dy-

skonta. Traktat ten zawiera oprócz zwyczajnego postanowienia względem prawa wypłacenia całej sumy lub też pewnej jej części z góry, jako też względem prawa do wszelkich uwzględnień, korzyści i przywilejów, jakieby po traktacie z 14. marca przyznane zostały jakimukolwiek mocarstwu.

Księstwa Naddunajskie.

(Zawieszenie dziennika Romania. — Ochód urodzin Cesarskich w Tulczy. — Nowe wybory rozpisane.)

W Bukareszeie ogłoszone zostało z końcem sierpnia następujące rozporządzenie książęce:

„Jak oznajmił mi Naszemu sekretarzowi państwa, umieścić dziennik *Romania* w 34. numerze swoim z 6. sierpnia artykuł przedrukowany z mołdawskiego dziennika *l'Etoile de Danube*, zaczynający się temi słowy:

„*Daily News* z 24. czerwca wyjaśnia sprawę organizacji księstw Naddunajskich itd. i powiada w dalszym toku: Ze popełnia tę zbrodnię dla pozyskania życzliwości Austrii, która jednakże nieokazuje za to najmniejszej wdzięczności.“

Zważywszy, że dobierane w tym artykule wyrazy nie tylko naruszają uszanowanie przynależne wysokiej Porcie i dostojnym jej sprzymierzeńcom, ale oraz okazują wyraźny zamiar, by u tych, do których są wymierzone, obudzić myśli zagrażające spokojności publicznej;

zważywszy nadto, że redakcyja dziennika *Romania* ogłoszeniem tego złośliwego artykułu popadła w wielką odpowiedzialność, która nieda się usprawiedliwić mniemaną pomyłką cenzury;

rozkazujemy zawiesić tymczasowo ten dziennik na dwa miesiące, któryto rozkaz ma być ściśle dopełniony.“

(Następują podpisy księcia i sekretarza państwa.)

Z Tulczy donoszą: Dzień urodzin Jego Mości Cesarza Austrii obchodzono i tu uroczystie. Mieszka tu wiele Austriaków, którzy chociaż oddaleni od swego Monarchy nieomieszkali przy tej sposobności złożyć mu swój hołd wierności i przywiązania.

Z Jas donoszą: Rozporządzeniem urzędowym został termin nowych wyborów w następujący sposób oznaczony: 29. sierpnia wybory duchowieństwa, 30. sierpnia właścicieli dóbr; 1. i 2. września właścicieli mniejszych gruntów; 30. sierpnia, 2. i 4. września wybory obowiązanych do placenia podatku po wsiach, okręgach i głównych miejscach dystryktowych; a 5. wybory w miastach. Równocześnie nakazano, ażeby rewizyci i sprawdzenie list wyborczych przedsiębrane były ściśle w duchu nowych rozporządzeń i żeby unikano jaknajstaranniej wszelkiego wpływu władz przy wyborach.

Grecya.

(Amnestya deztererom. — Upominek Beja Tunetańskiego. — Wiadomości bieżące.)

Wiadomości z Aten są z 29. sierpnia. Wydany na dniu 19. dekret królewski przyrzeka zupełną amnestyę deztererom marynarki, jeśli stawią się w przeciągu 6 miesięcy i uczynią zadość swemu obowiązkowi służby.

— Gdy dowiedziano się w Tunecie, że zamożni Grecy w Alexandryi i Kairze ofiarowali Jej Mości Królowej Amalii zesłej wiosny 10 przepysznych palm w upominku, kazał Bej Tunetu wyszukać 200 najpiękniejszych palm i posłał je w darze Królowej Grecyi. Ateny otrzymają w tem nową ozdobę, gdyż jak słyhać postanowiła Królowa posadzać wszystkie te palmy w pobliżu miasta.

— Paropływ wojenny „Otto“ odplynął przed kilkoma dniami do Tryestu dla naprawy i pozostanie tam aż do powrotu Jej Mości Królowy z Niemiec a potem odplynie z nią do Grecyi.

Tureya.

(Zmiany w urzędnikach. — Napady w Syryi. — Wiadomości bieżące.)

Z Tryestu telegrafują pod d. 4. sierpnia. Reszydowi Baszy odebrano tytuł prezydenta rady Tanzymatu, nadany mu jak wiadomo po ustąpieniu z ministerium. Nie wiadomo, co jest powodem tej niełaski, to tylko słyhać, że wielu z urzędników zostanie albo uchylonych, albo nawet wysłanych na wygnanie. Jak upewniamy, zamierza Porta zmienić do jakiegoś stopnia swój terażniejszy system polityczny.

Konstantynopol, 2. września. Rząd grecki używa wszelkich sposobów, aby poddanych greckich utrzymać pod opieką prawa w państwie tureckim. Niedawno zmusił kilkunastu Greków przemocą do powrotu do ojczyzny, bo ciężyło na nich podejrzenie, że w złej myśli wybierają się do Carogrodu.

Do *Kuryera marsylskiego* piszą z Bejrutu z d. 16. sierpnia. „Poczta wyprawiona d. 10. z Bejrutu do Damaszku popadła o 6 mil za miastem w ręce Druzów, i została zupełnie złupioną, a dwóch kuryerów odniosło rany. Napastnicy uwięzili do 100.000 piastrow skarbowych, a do 82.000 piastrow pieniędzy prywatnych. Emir Druzów kazał oświadczyć Defterdarowi w Bejrucie, że pieniądze posłużą na umorzenie należyłości, jakie od kilku lat zalegają mu u rządu.“

Azya.

(Proklamacya z ramienia jenerai-gubernatora. — Pomoc Nepalów. — Sprawa Heratu.)

Jak donosi *Morning Post* z 1go września, wydana została w Kalkucie następująca proklamacya:

„Fort William, departament spraw zewnętrznych: Jego Excelencyja jenerai-gubernator raczył rozporządzić, i podaje niniejszem do wiadomości, że wcale żadna władza w Indyi, z jedynym wy-

atkiem wspomnianego generał-gubernatora Indyi, nie ma prawa uwalniać żadnego buntownika lub powstańca, który wojskom rządu angielskiego stawiał gwałtowny opór, lub w ciągu teraźniejszych wypadków popełnił jaką haniebną zbrodnię, ani też żadnego urzędnika publicznego, lub zostającego na żołdzie państwa, ani krajowego naczelnika, który przyłączył się do powstania, lub używał buntownikom jakiegokolwiek pomocy, ani nakoniec żadnej osoby należącej do rodziny takiego urzędnika publicznego lub krajowego naczelnika. Podpisano: G. J. Edmonstone, sekretarz rządowy w Indyach

Globe zbija pogłoskę, jakoby generał-gubernator Indyi wschodnich lord Canning wzywał pomocy Nepalów przeciw buntownikom, a potem, gdy wojsko ich było już w pochodzie, cofnął swoje wezwanie, i oburzył tem wielce posiłkową armię. Jak donosi *Globe*, wyprawił pierwsze wezwanie do ministra Nepalu Jung Bahadura, pewien niższy urzędnik bez upoważnienia i w tak niestosowny sposób, że lord Canning nie mógł go na żaden sposób potwierdzić; ale później przyjął w istocie jeden z wyższych oficerów za przyzwoleniem lorda Canninga pomoc Jung Bahadura, która też bez wątpienia w najstosowniejszy sposób użyta zostanie.

— Względem ewakuacji Heratu podaje *Pays* następującą notę: „Pewien dziennik zagraniczny utrzymuje, że wojska Szacha perskiego nie ustąpiły jeszcze z Heratu dlatego, ponieważ Murad Mirza wzbrania się oddać miasto. Możemy sprostować tę pomyłkę z najlepszego źródła. Serdar Murad Mirza nie mówił tego nikomu, że nie chce oddać Heratu, powiedział tylko, co cały świat wie w Teheranie, mianowicie, że szef Afganów, któremu miasto ma być oddane, nie mógł go objąć, gdyż skompromitował się znacznie w walce, jaka wybuchła między głównymi szczeplami Afganistanu. O tem wszystkim wiedział bardzo dobrze angielski generał Jacobs, komendant wojsk angielskich w Afganistanie. Według najnowszych doniesień zmienił się znacznie stan rzeczy, powaśnione szczeple pojednały się, i zwrócenie Heratu nastąpi już w krótkim czasie.“

Tymczasem donoszą z innej strony, że Szach perski i Sadrazam jego chcą widocznie korzystać z kłopotów Anglii w Indyach, i zatrzymać Herat wbrew warunkom zawartego pokoju. W takim razie musiałaby Anglia po uśmierzeniu rokoszu w Indyach wystąpić tem silniej przeciw Persyi, coby mogło ją nabawić wielkich nieprzyjemności. Aby temu zapobiedz, otrzymał poseł francuzki w Teheranie zlecenie zażądać jak najspieszniejszego ustąpienia Persów z Heratu.

Kurs lwowski.

Dnia 10. września.

	gotówka		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski mon. konw.	4	46	4	49
Dukat cesarski „ „	4	48	4	51
Półimperyal zł. rosyjski „ „	8	18	8	21
Rubel srebrny rosyjski „ „	1	36½	1	37½
Talar pruski „ „	1	32	1	33
Polski kurant i pięciozłotówka „ „	1	12	1	13
Galicyj. listy zastawne za 100 złr. } bez	81	36	82	—
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne } kuponów	78	57	79	24
5% Pożyczka narodowa }	82	53	83	36

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 10. września.

Oblig. długa państwa 5% 81¼; 4½% 71¼; 4% —; z r. 1850 —. 3% —; 2½% —. Losowane obligacye 5% —. Losy z r. 1834 za 1000 złr. —; z r. 1839 142¾. Wied. miejsko bank. —. Węgiers. obl. kamery nadw. —. Akcy bank. 967. Akcy kolei półn. 1725. Głognickiej kolei żelaznej —. Oedenburskie —. Budwajskie —. Dunajskiej żeglugi parow. —. Lloyd —. Galic. listy zast. w Wiedniu —. Akcy niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego à 500 złr. — złr.
Amsterdam 1. 2 m. 87. Augsburg 105¼ 3 m. Genua — 1. 2 m. Frankfurt 104¾ 2 m. Hamburg 77 2 m. Liwurna — 2 m. — Londyn 10 — 11½.

2 m. Medyolan 103¼. Marsylia 121½. Paryż 121¾. Bukareszt 264½. Konstantynopol —. Smyrna —. Agio duk. ces. 77/8. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —; lit. B. — Lomb. —. 5% niż. austr. obl. indemniz. 79½; delto galicyjskie 78¾ Renty Como —. Pożyczka z r. 1854 108¼. Pożyczka narodowa 83¾. C. k. austr. akcy skarh. kolei żelaz. po 500 fr. 264½ fr. Akcy e. k. uprzywil. zakładu kredyt. 212¾. Hypotekar. listy zastawne —. Akcy zachodniej kolei żelaznej 200¾.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 10. września.

PP. Dobrowolski Dol., z Karlsbadu. — Grochowalski Ant., z Tuczny. — Hankiewicz Leon, z Szczerczyka. — Pierzhut Ign., z Waszkowic. — Szafranski Jan, kanonik, z Mościsk. — Wassilko Konst., z Seretu. — Zarzycki Tytus, z Chotyluba.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 10. września.

PP. Gadomski Konst., do Rosyi. — Glixeli Teodor, do Chodorowic. — Hr. Konarski, do Sanoka. — Kwiatkowski Stan., do Brzeżan. — Mikasiewicz Paweł, e. k. rotmistrz, do Hostowa. — Hr. Mier Tytus, e. k. kapitan, do Zarnowic. — Pięczykowski Mel., do Medwedowic. — Pilipp Frey, do Rudnik. — Padlewski Apol., do Tattarowic. — Starzyński Stan., do Derewni. — Wiktor Jan, do Zarzycy. — Wilczyński Fran., e. k. radzca, do Hrebenny.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 9. września.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	327.62	+ 11.6°	75.4	południowy sł.	jasno
2. god. popoł.	327.43	+ 20.6°	60.6	połudn.-zach. „	pochmurno
10. god. wiecz.	327.37	+ 14.6°	83.0	„ „	„

T M A T E.

Dzisiaj w Cyrku Renza wielkie przedstawienie.

Wiadomości handlowe.

Złoczów, 4. września. Według doniesień handlowych podajemy ceny przeciętne czterech głównych gatunków zboża i innych foraliów, jakie były w drugiej połowie sierpnia na targach w Busku, Radziechowie, Sasowie, Założcach, Zborowie i Złoczowie.

	Busk		Radziechów		Sasów		Założce		Zborów		Złoczów	
	zr.	kr.	zr.	kr.	zr.	kr.	zr.	kr.	zr.	kr.	zr.	kr.
Mec pszenicy	2	56	3	12	3	3	20	2	30	3	3	3
„ żyta	1	42	1	48	1	30	1	40	1	30	1	30
„ jęczmienia	1	9	1	30	1	12	1	36	1	15	1	12
„ owsa	1	48	1	12	1	1	1	1	1	45	1	54
„ hreczki	1	24	1	12	1	40	2	6	1	36	1	48
„ kukurudzy	1	30	1	20	2	20	2	20	2	20	2	20
„ kartofli	1	30	1	20	2	20	2	20	2	20	2	20
Cetnar siana	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28	28
„ wełny	1	30	1	20	2	24	2	24	2	6	2	4
Sąg drzewa twardego	9	12	9	12	9	12	9	12	9	12	9	12
„ miękkiego	7	36	7	36	7	36	7	36	7	36	7	36
Funt mięsa wołowego	5¾	5¾	6½	6½	6	6	6	6	6	5	5	5¾
Mas okowity	1	1	1	1	20	20	20	20	20	19	19	48

KRONIKA.

Wiedeńskie towarzystwo szachowe uzyskało już pozwolenie władzy do ukonstytuowania swego komitetu, i zamierza rozpocząć działalność swoją z dniem 1. października r. b.

— Wiedeńskie targi na konie będą odbywać się odąd na Landstrasse przy ulicy „bażantowej.“

— Pewien ogrodnik w Wiedniu urządza, jak donosi „A. C.“ zakład do przechowywania owoców. Przedsiębiorca zapewnia, że wśród zimy będzie można dostać w zakładzie jego najświeższych winogron, moreli, trzśni, poziomki itp.

— Jak donosi „Austria“, podano w trzech miesiącach od kwietnia do czerwca 1857 na wszystkich urzędach pocztowych monarchyi austriackiej 14,471.100 listów, zatem więcej o 1,437.200, 2,086.400, i 3,210.100 sztuk niż w tym samym peryodzie ostatnich trzech lat.

(Doniesienia z pod Delhów.)

Dzienniki angielskie podają z listu pewnego oficera angielskiego z obozu pod Delhani następujące ciekawe szczegóły z oblężonej stolicy: „Powstańcy dają nam niezmiernie wiele do czynienia. Stoimy obecnie na tem samym miejscu, na którym staliśmy przed 14 dniami, zaledwie tylko kilka baterji wzniesiliśmy przed miastem. Rokoszanie biją się jak szatani, a że ich jest sześciu do siedmiu na jednego z naszych, to też raz poraz ponawiają się napady. Straciliśmy już wielu dzielnych oficerów i żołnierzy, a położyli w zamian trupem mnóstwo nieprzyjaciół. Nie jesteśmy jednak na tyle silni, aby przypuścić szturm do twierdzy. Powstańcy kryją się natychmiast za mury, gdybyśmy spotkali się z nimi na wolnym miejscu, nie uszliby pewnie naszego ramienia. W naszym szczupłym korpusie saperów z 180 krajowców, 41 Europejczyków i 12 oficerów

liczymy 16 krajowców i 5 Europejczyków rannych lub zabitych; szczególniejsza tylko, że żaden z oficerów najmniejszego nie poniósł szwanku, lubo zawsze stają na czele. Wczoraj otrzymaliśmy 400 do 500 Europejczyków, zdaje mi się jednak, że oprócz trzech oddziałów krajowych, każdy po 600 ludzi, nie liczymy jak 3000 żołnierza. Z krajowców mamy u siebie oddział Guidów, jeden pułk Sikhów i hufiec Gurdów, małych krępych ale dzielnych i wytrwałych żołnierzy z gór, podobnych nieco z powierzechowności do Chinczyków. Walka z powstańcami ma dla nich wiele ponęty, wydaje im się przynajmniej zabawniejszą niż łowy na jelenie i tygrysy. Guidowie i Sikhowie są waleczni żołnierzy, a można się na nich spuścić w każdym razie. Wszystkie te trzy pułki zasługują na niezatarte wspomnienie u Anglików. Wczoraj mieliśmy znowu zawziętą walkę z rokoszanami czyli „Pandy“, jak ich nazywamy, i jak zwyczajnie odnieśliśmy walne zwycięstwo. Mówią, że w mieście zaczynają już tracić odwagę, mimo to będziemy musieli pozostać nieczynnie na naszym obecnym stanowisku, aż dopóki nowe nie nadejdą posiłki. Toczyny teraz pierwszy bój w Indyach, gdzie nieprzyjacieli obfituje w wszelkiego rodzaju armaty i broń palną. Indyanie są wyborni artylerzyści, a szczególnie bombierzy rzucają z wielką celnością. Jedna kula armatnia ubiła nam wczoraj oficera i 6 ludzi, a prócz tego raniła jeszcze dwóch żołnierzy śmiertelnie, i kilku innym zadała kontuzye. Pałac cygaro siedziałem wczoraj na baterji, gdy w tem padła bomba w sam środek okopu, ja sam zatoczyłem się w tył, ale okop nasz nie poniósł żadnego szwanku, co mię wielce ucieszyło, bo lękałem się, czy bateria nie jest za słabo wzniesiona. Niebawem nawidzi nas zwyczajna pora deszczowa. Tuszę, że nie zaszkodzi ona wielce żołnierzom pod namiotami.“